

การศึกษาสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
A Study Conditions of the Promotion of Reading Project of School
Administrations under Sukhothai Primary Educational Service Area
Office 2

รุ่งเรือง มั่นคำ¹ นงลักษณ์ ใจฉลาด²
Rungruang ManKham, Nongluck Jaichalad

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูวิชาการ แห่งละ 1 คน รวม 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 -1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 4.49$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการปรับปรุง ($\bar{x} = 4.41$)

คำสำคัญ (Keywords): การอ่าน; การส่งเสริมการอ่าน; แนวทางการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่าน

Abstract

The objectives of this research were to study conditions of the promotion of the reading projects of school administrations under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of 162 schools. The informants were 118 school administrators or academic teachers from each school. The research

Received: 2022-12-29 Revised: 2023-02-17 Accepted: 2023-02-24

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Students in Master of Education Field in Education Administration, Faculty of Education Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: dr.nongluck@psru.ac.th

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Education Field in Education Administration, Faculty of Education Pibulsongkram Rajabhat University.
e-mail: dr.nongluck@psru.ac.th

instrument was a questionnaire. The data were analyzed by mean and standard deviation with a 0.6 -1.00 Index of Item Objective Congruence and 0.98 of reliability. The result found that overall at a high level ($\bar{x}$ = 4.45). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was planning ($\bar{x}$ = 4.49) and the aspect with the lowest mean was an improvement ($\bar{x}$ = 4.41).

Keywords: Reading; the Promotion of Reading; Guidelines for the Promotion of Reading Project.

บทนำ (Introduction)

การอ่านมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม ทำให้ผู้อ่านสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาส่วนตัวและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต ทำให้พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) จากข้อมูลการสำรวจการอ่านของประชากรปี พ.ศ. 2561 พบว่า การอ่านของกลุ่มเด็กอายุ 6-14 มีแนวโน้มไม่ชอบอ่านลดลงชัดเจนจากร้อยละ 32.3 ในปี 2551 เหลือร้อยละ 17.9 ในปี 2561 และผลสำรวจการอ่านในกลุ่มเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 6 ปี พบว่า เด็กที่ไม่อ่านหรือพ่อแม่ผู้ปกครองไม่อ่านหนังสือให้ฟังเป็นเพราะว่าพ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจว่าเด็กยังเล็กเกินไปสูงถึงร้อยละ 63.8 ความเข้าใจเช่นนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กกลุ่มนี้อ่านไม่ออกอ่านไม่คล่อง ดังนั้นการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับพ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านแก่เด็กที่เหมาะสมตามพัฒนาการจะช่วยให้เด็กเล็กก่อนวัยเรียนมีโอกาสได้อ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, 2562)

จากการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ ของนักเรียนอายุ 15 ปี ในการประเมินการอ่านครั้งแรกใน PISA2000 นักเรียนไทยแม้จะมีคะแนนการอ่านต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD แต่ก็มีคะแนนสูงกว่านักเรียนจากหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น เม็กซิโก บราซิล และเปรู ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้มีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องทำให้มีคะแนนสูงขึ้นตามเวลา ในขณะที่นักเรียนไทยกลับมีคะแนนถดถอยลงจนกระทั่งในการประเมินการอ่านใน PISA 2018 ปรากฏว่าประเทศที่เคยมีคะแนนต่ำกว่าไทยในช่องว่างที่กว้างมากกลับมีคะแนนเพิ่มสูงขึ้นจนกระทั่งมีคะแนนมากกว่าไทย (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2021) และจากการสำรวจการอ่านสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ผ่านมา พบว่า คนไทยอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นแต่เป็นจำนวนน้อย เกือบทุกวัยนั้นเป็นเพราะส่วนใหญ่ใช้เวลาในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ดูโทรทัศน์มากขึ้นทำให้ใช้จินตนาการในการอ่านน้อยลงในเด็กที่มีอายุ 10-14 ปีกว่า 60% ให้เหตุผลในการไม่อ่านหนังสือว่าเพราะไม่ชอบและไม่สนใจที่จะอ่านเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์และเกาหลีที่มีสถิติการอ่านหนังสือของประชากรในประเทศต่อคนต่อปีเป็นจำนวน 40 เล่มประเทศเวียดนามมีสถิติการอ่านหนังสือของประชากรในประเทศต่อคนต่อปีเป็นจำนวน 60 เล่ม

ต่อคน ในขณะที่เด็กไทยมีสถิติการอ่านหนังสือเพียงปีละ 2 เล่มต่อคนเท่านั้น และสอดคล้องกับ วรนุช ศรีพลัง (2565 : 890) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของครูในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ครูบรรณารักษ์และครูผู้สอนมีหน้าที่อื่นที่รับผิดชอบ และมีประสบการณ์ในการสอนแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันมีเทคนิคการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ไม่หลากหลาย หนังสือที่มีในห้องสมุดไม่ตรงตามความสนใจของนักเรียนรวมถึงหนังสือมีเนื้อหาไม่ทันสมัย

ดังนั้น จากนโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และยุทธศาสตร์ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคม แห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. 2560 – 2564 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการขับเคลื่อนการส่งเสริม การเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุโขทัย เขต 2 เพื่อให้ทราบสภาพและแนวทางการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาและเพื่อให้ทราบสารสนเทศการส่งเสริมในอ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนรวมถึงการยกระดับคุณภาพทางการเรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุโขทัย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุโขทัย เขต 2 เขต จำนวน 162 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 โรงเรียน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) โดยคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 1 คน ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 118 คน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะของแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าความสอดคล้องทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการทดลองใช้ (Try Out) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับร้อยละ 98

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 นำเสนอรายละเอียดดังตาราง

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา ในภาพรวม

การบริหารโครงการส่งเสริมการอ่าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 ด้านการวางแผน	4.49	0.48	มาก	1
2 ด้านการดำเนินงาน	4.47	0.47	มาก	2
3 ด้านการประเมินผลตรวจสอบ	4.42	0.54	มาก	4
4 ด้านการปรับปรุง	4.41	0.51	มาก	3
รวม	4.45	0.46	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 4.49$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุง ($\bar{x} = 4.41$)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 สถานศึกษาได้ศึกษานโยบายโครงการส่งเสริมการอ่านของหน่วยงานต้นสังกัด	4.60	0.65	มากที่สุด	4

2	สถานศึกษาได้กำหนดแนวนโยบายโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.60	0.67	มากที่สุด	3
3	สถานศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับส่งเสริมการอ่านไว้อย่างชัดเจน	4.52	0.63	มากที่สุด	7
4	สถานศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อในการจัดทำโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.45	0.61	มาก	14
5	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน	4.33	0.64	มาก	18
6	สถานศึกษามีการจัดทำระบบด้านโครงการส่งเสริมการอ่านไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน	4.47	0.63	มาก	13
7	สถานศึกษาวางแผนกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการอ่านทุกๆปี	4.43	0.70	มาก	15
8	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานโครงการส่งเสริมการอ่านได้อย่างเหมาะสม	4.42	0.70	มาก	16
9	ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.55	0.61	มากที่สุด	5
10	สถานศึกษากำหนดนโยบายบูรณาการโครงการส่งเสริมการอ่านไว้ในทุกสาระการเรียนรู้	4.49	0.62	มาก	9
11	สถานศึกษากำหนดระยะเวลาโครงการส่งเสริมการอ่านได้อย่างเหมาะสม	4.49	0.61	มาก	10
12	สถานศึกษาได้วางแผนประสานงานกับบุคลากรให้มีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างเหมาะสม	4.53	0.53	มากที่สุด	6
13	สถานศึกษาสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม	4.76	0.49	มากที่สุด	1
14	สถานศึกษาได้มีการวางแผนจัดทำคู่มือในโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.23	0.74	มาก	19
15	สถานศึกษาได้วางแผนติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินงานในโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน	4.38	0.62	มาก	17

16	สถานศึกษาได้มีการวางแผนติดตามประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน	4.49	0.61	มาก	11
17	สถานศึกษาวางแผนสนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการส่งเสริมการอ่านได้เหมาะสม	4.49	0.60	มาก	12
18	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.64	0.54	มากที่สุด	2
19	สถานศึกษาได้มีปรับปรุงการวางแผนเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนอย่างเหมาะสม	4.50	0.58	มาก	8
รวม		4.49	0.48	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 13 สถานศึกษาสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 14 สถานศึกษาได้มีการวางแผนจัดทำคู่มือในโครงการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{x} = 4.23$)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงาน

	ด้านการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษาได้ศึกษาสร้างความร่วมมือจากบุคลากรในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.53	0.61	มากที่สุด	3
2	สถานศึกษาได้ดำเนินงานที่มีความสำคัญอย่างเร่งด่วนก่อน เพื่อความเหมาะสมของโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.49	0.57	มาก	5
3	สถานศึกษาดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.47	0.58	มาก	6
4	สถานศึกษาได้ดำเนินงานในโครงการส่งเสริมการอ่านตามปฏิทินงานที่กำหนด	4.32	0.64	มาก	8
5	สถานศึกษาสนับสนุนคณะครูและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.61	0.57	มากที่สุด	1
6	สถานศึกษาได้เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องในโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.28	0.68	มาก	9

7	สถานศึกษาจัดหาสื่อ นวัตกรรม สนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ ส่งเสริมการอ่าน	4.42	0.58	มาก	7
8	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากคณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมของโครงการ ส่งเสริมการอ่าน อย่างเต็มเวลา	4.54	0.55	มากที่สุด	2
9	ผู้บริหารคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้กำลังใจ นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ ส่งเสริมการอ่าน	4.53	0.58	มากที่สุด	4
รวม		4.47	0.47	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 สถานศึกษาสนับสนุนคณะครูและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{x} = 4.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 สถานศึกษาได้เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องในโครงการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{x} = 4.28$.)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลตรวจสอบ

ด้านการประเมินผลตรวจสอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.50	0.61	มาก	2
2 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างเหมาะสม	4.40	0.67	มาก	3
3 สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินผลโดยใช้การมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู	4.35	0.69	มาก	7
4 สถานศึกษาดำเนินการประเมินการดำเนินงานของแต่ละชั้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.36	0.68	มาก	6
5 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบในโครงการ	4.36	0.70	มาก	5

ส่งเสริมการอ่านอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
6 สถานศึกษามีการประเมินผลตามสภาพจริงในโครงการส่งเสริมการอ่าน	4.55	0.55	มากที่สุด	1
7 สถานศึกษาได้มีการทบทวนปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาและหาวิธีการจัดการกับปัญหาเหล่านั้น	4.40	0.65	มาก	4
รวม	4.42	0.54	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 สถานศึกษามีการประเมินผลตามสภาพจริงในโครงการส่งเสริมการอ่าน ($\bar{x} = 4.55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินผลโดยใช้การมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ($\bar{x} = 4.35$)

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา ด้านการปรับปรุง

ด้านการปรับปรุง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 สถานศึกษารายงานการดำเนินงานผลการประเมิน มาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลวต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านทุกครั้ง	4.27	0.67	มาก	7
2 สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลจากการประเมิน เพื่อทบทวนโดยใช้มาตรฐานโครงการอ่านออก เขียนได้ ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.53	0.61	มากที่สุด	1
3 สถานศึกษานำผลการประเมินในส่วนที่เป็นจุดอ่อนมากำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน ในครั้งต่อไป	4.47	0.61	มาก	3
4 สถานศึกษานำผลการประเมินในส่วนที่ดีที่เป็นที่ยอมรับมากำหนดแนวทางพัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่านให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.49	0.58	มาก	2

5	สถานศึกษากำหนดวางแผนทางปรับปรุงพัฒนาโครงการให้ยิ่งขึ้น	4.47	0.56	มาก	4
6	สถานศึกษาปรับปรุงระบบการทำงานและเอกสารวิธีการทำงานตามความเหมาะสม	4.33	0.61	มาก	6
7	สถานศึกษาจัดทำสรุปรายงานที่ครอบคลุมจุดประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนา	4.34	0.64	มาก	5
รวม		4.41	0.50	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลจากการประเมิน เพื่อทบทวนโดยใช้มาตรฐานโครงการอ่านออกเขียนได้ของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{x} = 4.53$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 สถานศึกษารายงานการดำเนินงาน ผลการประเมิน มาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลวต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.27$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้สร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม และมีการสนับสนุนคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลตามสภาพจริง อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ผลจากการประเมินเพื่อทบทวนโดยใช้มาตรฐานโครงการอ่านออกเขียนได้ของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับพรรณานิภา หอมกลิ่น และอรสา พรหมทา (2565) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจิราภรณ์ ประชุมแดง, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ และมิตภาณี พุ่มกล่อม (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอนันตชัย ทองปาน, พรสวรรค์ ศิศาตนันท์ และบุญยุกุล หัตถกิจ (2563) ได้ศึกษาการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชนิภา รัตนมณเฑียรชัยและวีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2564) การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนอนุบาลควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โรงเรียนอนุบาลควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ด้านการวางแผน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสร้างความตระหนัก มีเจตคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม ให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการอ่าน รวมถึงได้กำหนดแนวนโยบายโครงการส่งเสริมการอ่าน สอดคล้องกับ เข้ม ขอบกิตติ์วรกุล, ชูชีพ พุทประเสริฐ และยงยุทธ ยะบุญธง (2560) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนคณะครูในการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการอ่าน และได้รับความร่วมมือจากคณะครูในกิจกรรมของโครงการส่งเสริมการอ่าน อย่างเต็มเวลา รวมถึงสร้างความร่วมมือจากบุคลากรในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน สอดคล้องกับ ปวีณรัตน์ อนุภาพ (2565) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิทธิเคราะห์และเขียน โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เข้ม ขอบกิตติ์วรกุล และชูชีพ พุทประเสริฐ และยงยุทธ ยะบุญธง (2560) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านกระบวนการดำเนินการและด้านผลการดำเนินการ เช่นกัน

ด้านการประเมินผลตรวจสอบ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการประเมินผลตามสภาพจริงในโครงการส่งเสริมการอ่านและได้จัดกิจกรรมซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาโครงการส่งเสริมการอ่านรวมถึงแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ปวีณรัตน์ อนุภาพ (2565) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิทธิเคราะห์และเขียน โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ด้านติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ กุสุมา กรองทิพย์ และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล (2563) ได้ศึกษาการประเมินโครงการห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนศรีเทพประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 40 พบว่า ด้านตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ด้านการปรับปรุง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการวิเคราะห์ผลจากการประเมิน เพื่อทบทวนโดยใช้มาตรฐาน โครงการอ่านออก เขียนได้ ของกระทรวงศึกษาธิการและนำผลการประเมินในส่วนที่ดีที่เป็นที่ยอมรับมากำหนดแนวทางพัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่านให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นรวมถึงผลการประเมินในส่วนที่เป็นจุดอ่อนมากำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน ในครั้งต่อไป สอดคล้องกับ ปวีณรัตน์ อนุภาพ (2565) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมความสามารถ

ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน โรงเรียนบ้านป่าแห้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 พบว่า ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ข้อเสนอแนะของ กิตติวรกุล, ชูชีพ พุทธิประเสริฐ และยงยุทธ ยะบุญธง (2560 : 2016) การประเมินโครงการ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนอ้อมกอดวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากผลการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัย โดยสรุปแต่ละด้านดังนี้

ด้านการวางแผน แนวทางการพัฒนาโดยการเพิ่มเติมการจัดอบรมทักษะครูผู้สอน ภาษาไทยโดยเฉพาะในช่วงชั้นที่ 1 จัดทำแผนการส่งเสริมการอ่านที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงในการเรียน ผู้บริหารรับรู้ เข้าใจและให้ความสำคัญการจัดทำแผนคู่มือ สนับสนุนครูและบุคลากรได้ เข้าใจในการจัดทำแผนและคู่มือไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง และกำกับ นิเทศ ติดตาม ลงพื้นที่ อย่างสม่ำเสมอเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียน การสื่อสารให้สูงขึ้น ดำเนินการโดยใช้บริบทของสถานศึกษาเป็นฐานร่วมกับการเสริมแรงเชิงบวกที่ สร้างสรรค์ และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายมาเป็นหลักประกันของความยั่งยืนเชิง คุณภาพ

ด้านการดำเนินงาน แนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหารสร้างความเข้าใจและความตระหนัก ให้โรงเรียนเห็นความสำคัญของการมีข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการ พัฒนางาน นิเทศ ติดตาม นำข้อมูลไปสู่การปฏิบัติจริง ครูและบุคลากรจัดสรรสอนบทที่เป็นระบบ สามารถนำมาใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ วิเคราะห์ สะท้อนผลเพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาปีถัดไป รวมถึงการมีจุดเน้นเดียวกันคือ เรื่องการอ่าน การ เขียน การคัดลายมือ โดยให้ทุกฝ่ายได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและตัวนักเรียนร่วมมือกัน

ด้านการประเมินผลตรวจสอบ แนวทางการพัฒนาโดยสร้างการรับรู้และความสำคัญของ นโยบายการส่งเสริมการอ่านแก่ครูทุกคน เน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาระบบการประเมินตรวจสอบอย่างเป็นระบบร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน ดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ให้รางวัลแก่สถานศึกษาและครูที่ประสบ ความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน จัดทำ PLC สร้างเครือข่ายการพัฒนาการอ่าน อบรมเสริมประสบการณ์การวัดประเมินผลและจัดทำเครื่องมือให้เรียนรู้ตัวชี้วัดคุณภาพของผู้เรียน ด้านการอ่านและการเขียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการปรับปรุง แนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ประจำ เครือข่ายนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและถอดบทเรียนจากผลการประเมินเพื่อหาทิศทางในการ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เน้นการสร้าง ความตระหนักให้เห็นความสำคัญของนโยบายการส่งเสริมการ อ่านและขับเคลื่อนในสถานศึกษาอย่างจริงจังและเข้มแข็ง นำผลการพัฒนาตามตัวชี้วัดด้าน ความสำเร็จในด้านคุณภาพผู้เรียนที่จะมีผลต่อการพัฒนานักเรียนมาพิจารณาแนวทางในการพัฒนา

นักเรียนในปีถัดไป รวมถึงการรายงานผลการปฏิบัติงานจริงต่อสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ทั้งนี้ ยังมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุง จึงขอเสนอเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

คณะกรรมการควรมีการติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์การใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ และควรมีการดำเนินการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลอย่างทั่วถึง รวมถึงควรให้มีการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตของผู้เรียนและนำผลมาปรับปรุงกิจกรรม ทั้งนี้ คณะกรรมการควรมีการติดตาม ประเมิน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมกระตุ้นการอนุรักษ์และร่วมแก้ไข ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนและนำผลมาปรับปรุงกิจกรรมในปีถัดไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2
2. ควรการศึกษากลยุทธ์การบริหารโครงการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

เอกสารอ้างอิง (References)

- กุสุมา กรองทิพย์ และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมคล. (2563). การประเมินโครงการห้องสมุดมีชีวิต ของ โรงเรียนศรีเทพประชานุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 40. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*. 5(10), 1-13.
- เข้ม ขอบกิตติวรกุล, ชูชีพ พุทธประเสริฐ และยงยุทธ ยะบุญธง. (2560). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนอมก๋อวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*. 10(2), 2009-2023.
- จิราภรณ์ ประชุมแดง, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ และ มิตภาณี พุ่มกล่อม. (2564,). ความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(11), 13-28.
- ชนิภา รัตนมณฑิรชัย, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2564, กันยายน-ตุลาคม). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนอนุบาลควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. *วารสารรับตีภาคย์*. 15(42), 163-174.

- ปวีณ์รัตน์อนุภาพ. (2565, พฤศจิกายน). การประเมินโครงการส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน โรงเรียนบ้านป่าแห่ย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 7(11), 410-429.
- พรรณนิภา หอมกลิ่น และอรุสา พรหมทา. (2565, พฤษภาคม-สิงหาคม). แนวทางการส่งเสริมการ อ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 9(2), 271-292.
- วรรณุช ศรีพล้ง. (2565, เมษายน-มิถุนายน). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดนในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารศิลปการ จัดการ*. 6(2), 881-895
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. (2562). *เข็ม : สำนวญปรากฏการณ์และความเปลี่ยนแปลง 10 ปี ทศวรรษแห่งการอ่าน พ.ศ. 2552-2561*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อนันตชัย ทองปาน พรสวรรค์ ศิศาตนันท์ และบุญยกุล หัตถกิจ. (2020). การประเมินโครงการ ยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST. In *Rangsit Graduate Research Conference: RGRC*. 15(1), 1879-1890
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), pp. 607-610.
- The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2021). Assessment results. NSTDA.